

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2012-4-98 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : **12-42/1263-414**
Karar Tarihi : 28.08.2012

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY,
Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖR : Hakan BİLİR, Recep GÜNDÜZ

C. BAŞVURAN : R-ASL Lojistik Tekstil İnşaat ve Kimyevi Maddeler San. ve Tic. Ltd. Şti.
İkitelli Organize Sanayi Bölgesi Sefaköy Sanayi Sit. 8. Blok No:1-3
Küçükçekmece/İstanbul

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILANLAR : - Mercedes Benz Türk A.Ş.
Tem Otoyolu Hadımköy Çıkışı Mercedes Cad. 34500
Bahçeşehir/İstanbul
- Mais Motorlu Araçlar İmal ve Satış A.Ş.
Casper Binası Çakmak Mah. Balkan Cad. No:49 Casper Plaza
34770 Ümraniye/İstanbul
- Ford Otomotiv San. A.Ş.
İzmit Gölçük Yolu 14.Km. 41680 İhsaniye Gölçük/Kocaeli
- Volvo Group Otomobil Tic. Ltd. Şti.
İçerenköy Mah. Engin Sok. No:9 Ataşehir/İstanbul
- Tırsan Treyler San. Tic. ve Nak. A.Ş.
Osmangazi Mah. Yıldızhan Cad. No:4 34887 Samandıra/İstanbul
- Iveco Araç Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Eyüp Sultan Mah. Sekmen Cad. No:12 34885 Samandıra
Sancaktepe/İstanbul

(1) **E. DOSYA KONUSU:** Araç üreten/ithal eden çeşitli firmaların, yetkili servislerde yapılacak bakım onarım faaliyetlerinde NOx (azot-oksit) emisyon azaltıcı madde olarak AdBlue marka AUS 32 sulu çözelti kullanılmayan araçları garanti kapsamı dışına çıkartması nedeniyle başvuru sahibi sulu üre çözeltisi üreten firmanın mağdur olduğu iddiası.

(2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda; 2008 yılından itibaren Türkiye'de üretilen veya ithal edilen EURO 4 - EURO 5 normundaki çevreci araçların kullanma mecburiyetinde olduğu TSE 2224 i-1 standardında tarif edilen AUS 32 sulu üre çözeltisi ürettikleri; buna ilişkin "Eco Blue 5" marka tescilinin yapıldığı, TSE 22241 -1 belgesinin alındığı, ISO 9001 -14001 standartlarına uygun işlem yürütülmekte olduğu ve üretimlerinin AUS 32 ile özdeş olduğu; bununla birlikte, EURO 4 - EURO 5 normunda motorlara sahip çekici ithal eden Mercedes Benz Türk A.Ş. (Mercedes), Mais Motorlu Araçlar İmal ve Satış A.Ş (Renault Mais), Ford Otomotiv San. A.Ş (Ford), Volvo Otomobil Tic. Ltd. Şti. (Volvo), Tırsan Treyler San. Tic. ve

12-42/1263-414

Nak. A.Ş. (Tırsan), Iveco Araç Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Iveco) gibi piyasa hakimiyeti olan firmaların kendilerine bağlı servislerine Almanya'da üretilen AdBlue isimli markayı kullanmayı zorunlu tuttuğu ve aksi takdirde aracın garanti kapsamı dışına çıkarılacağı tehdidinde bulunduğu, pazardaki faaliyetlerinin bu yolla zorlaştırıldığı ifadelerine yer verilmektedir. Başvuruda ayrıca çeşitli markaların yetkili servislerine ait yazışmalara yer verilmiştir. Söz konusu yazışmalarda, yetkili servislerin ya da araç üreticilerinin, başvuru sahibi tarafından üretilen sulu üre çözültisinin, kullanma endeksi aralıklarında ve AdBlue marka ve standardında olmadığı gerekçeleriyle yol açtığı hasarların garanti kapsamında değerlendirilemeyeceği yönünde ifadeleri bulunmaktadır.

- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 09.03.2012 tarih ve 2032 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 06.04.2012 tarih ve 2012-4-98/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu 25.04.2012 tarihli Kurul toplantısında görüşülerek önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. Söz konusu karar uyarınca düzenlenen 17.08.2012 tarih ve 2012-4-98/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (4) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı görüşüne yer verilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (5) Başvuruda; Mercedes, Renault Mais, Ford, Volvo, Tırsan ve Iveco gibi pazar gücü yüksek teşebbüslerin yetkili servislerinde NOx (Nitrojen/azot oksit) emisyon azaltıcı madde olarak AdBlue marka AUS 32 sulu çözültinin kullanılmasını şart koştukları ve başka bir markanın kullanılması halinde araçların garanti kapsamı dışına çıkartıldığı iddia edilerek, konunun 4054 sayılı Kanun çerçevesinde değerlendirilmesi talep edilmiştir.
- (6) "2005/4 sayılı Motorlu Taşıtlar Sektöründeki Dikey Anlaşmalar ve Uyumlu Eylemlere İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği"nin 5. maddesinin birinci fıkrasının (j) bendi uyarınca, eşdeğer kalitedeki yedek parçaların kullanımının engellenmesi dikey anlaşmaları grup muafiyeti dışına çıkarmaktadır. Ancak, garanti süresi/kapsamı bu durumun istisnasını oluşturmaktadır.
- (7) Öte yandan, "2005/4 sayılı Motorlu Taşıtlar Sektöründeki Dikey Anlaşmalar ve Uyumlu Eylemlere İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği"nin Açıklanmasına Dair Kılavuz"un 62. sorusunda garanti kapsamındaki bir motorlu aracın müşteriye ücret karşılığı sunulan normal bakım ve onarım hizmetleri (örneğin 30,000 km bakımı) söz konusuysa, sağlayıcının kendisi tarafından sağlanan orijinal yedek parçaların kullanılmasını zorunlu tutamayacağı, çünkü bu durumun, yetkili servislerin bakım ve onarım hizmetleri için diğer sağlayıcılardan orijinal ya da eşdeğer kalitede yedek parça temin etme özgürlüklerinin kısıtlanması anlamına geleceği; 78. sorusunda ise sağlayıcının garantisinin, yetkili veya özel servislerin garanti süresi içerisindeki (ancak garanti kapsamında olmayan) normal bakım ve onarımlar için sağlayıcı tarafından sağlanan orijinal yedek parçaları kullanmasını zorunlu kılması halinde, bu kısıtlamanın, Tebliğ'in 5. maddesinin birinci fıkrasının (j) bendinde belirtildiği üzere, anlaşmanın grup muafiyetinden yararlanamamasına yol açacağı belirtilmektedir.
- (8) Bu çerçevede söz konusu Tebliğ'in ilgili hükümleri göz önüne alındığında, sulu üre çözültisi kullanımı/değiştirilmesi işleminin bizatihi kendisi garanti kapsamındaki bir tamir işlemi değil rutin bir bakım onarım faaliyeti niteliğinde olduğundan, anılan işleme ilişkin olarak araç üreticilerinin yetkili servislerinde orijinal ya da herhangi bir sulu üre çözültisi markasının kullanımını zorunlu tutamayacakları, aksi yönde bir uygulamanın Tebliğ hükümleri ile

12-42/1263-414

uyumlu olmayacağı açıktır. Bu noktada, pazarda eşdeğer parça kullanımının engellenip engellenmediği hususu incelenmiştir.

- (9) Dosya mevcudu bilgilerden, sektördeki uygulamada genel olarak, her türlü malzeme hatasının (parça ve işçilik) ve ayrıca bu hataların başka parçalara verdiği hasarın muhtemel onarımının garanti kapsamında olduğu; yağlayıcı, soğutma sıvısı, klima gazı gibi araçtaki sarf malzemelerinin garanti kapsamından karşılanmasının ise, bu malzemelerin eksikliği veya yetersizliğinin garanti kapsamına giren bir müdahale sonucunu doğurmasına bağlı olduğu anlaşılmaktadır. Sulu üre çözültisinin kullanımına ilişkin olarak sektörde hâkim olan uygulamanın üretilen motorlara uygun standartların belirlenmesi ve bu standartlara uygun olan markaların tavsiye edilmesi şeklinde olduğu görülmektedir. Araç üreticisi ve dağıtıcıları araçların garanti kapsamında kalmalarını teminen belirlenen standartlarda sulu üre çözültisinin kullanılması şartını getirmekte, bu standartlar dışında sulu üre çözültilerinin kullanılmasından kaynaklanan arızaları garanti kapsamı dışında tutmaktadırlar. Zira, asli fonksiyonu araçların emisyon standartlarını yakalamasını sağlamak olan sulu üre çözültisi, uygun standartlarda kullanılmadığı hallerde araçta maliyeti yüksek teknik arızalara yol açmaktadır.
- (10) Başvuru konusu olayda, söz konu teşebbüslerin belirli bir markanın kullanımını zorunlu tutmadıkları görülmekle birlikte, TSE standartlarına uygun üretilen başvuruya konu sulu üre çözültisinin eşdeğer nitelikte kabul edilmediği iddia edilmektedir. Bu çerçevede son olarak başvuru sahibi tarafından eşdeğer olduğu iddia edilen ürünün istenilen standartlara uygunluğunun sulu üre çözültisi üreticisi tarafından ispat edilip edilmediği hususunun açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.
- (11) Sektördeki uygulamaya bakıldığında, araç üreticilerinin genel olarak sulu üre çözültisi için standartlar belirlemekle birlikte, sektörde yaygın olarak Alman Otomotiv Endüstrisi Derneğine (VDA) ait bir teknoloji grup markası olan AdBlue'nun tavsiye edildiği, bu markanın adeta bir ürün adı haline geldiği, hatta araçların ilgili yerlerine bu markayı işaret eden yazıların konulduğu anlaşılmaktadır. Grup markası niteliği itibarıyla AdBlue, standartları karşılayan her üretici tarafından kullanılabilen bir markadır. Başvuru sahibi TSE 22241-1 belgesine uygun nitelikte olan ürününün teknik olarak AdBlue ürünü ile eşdeğer nitelikte olduğunu iddia etmekte, bununla birlikte başvurunun ekinde gönderilen belgeler ürünün kabul edilen standartlarda olmadığı yönünde yetkili servis/araç üreticisi tespitlerini içermektedir.
- (12) Esasen, TSE standardı dışında bazı ek standartlar da araç üreticileri tarafından talep edilebilir ve Tebliğ hükümleri uyarınca bunu ispat mükellefiyeti parça üreticisindedir. İlgili Kılavuz'un 80. sorusuna verilen cevapta parçanın eşdeğer olduğunu belgelemenin parça üreticisinin yükümlülüğünde olduğunu belirtilmektedir.
- (13) Bu durumda, parça üreticilerinin TSE gibi standart belirleyen/standartta uygunluğu tescil eden kuruluşlar dışında, üretilen parçanın ilgili araçlarda kullanımının orijinal parça ile eşdeğerliliğini/uygunluğunu üniversiteler ve/veya bağımsız enstitüler gibi kuruluşlara onaylatmaları gerekmektedir.
- (14) Netice itibarıyla, başvuru konusu olayda sözü edilen ispatın yerine getirilmemiş olması nedeniyle Tebliğ'e aykırı bir durum bulunmadığı ve bu çerçevede soruşturma açılmasına gerek olmadığı kanaatine varılmıştır.

12-42/1263-414

J. SONUÇ

- (15) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.